

AUGUSZTUS

NÉMETH ISTVÁN

Itt szeretek mostanában üldögelni. Innen, a gang végéről a végtelenbe látni. Arra ott valahol a zombolyai templomtorony. Csak ilyen tiszta időben látszik. Ilyen nap, épp ilyen lehetett, amikor születtem. Amikor megszülettem, azt jóstolták, szép életem lesz. A szomszédasszonyok mind azzal jöttek, az volt az első szavuk, ahogy meglátogatták édesanyámat, hogy ennek a gyerekek az élete felhőtlen lesz, amilyen a mai nap is.

Pedig ott tornyosodnak a felhők, az ég alján, a messzeségben, de ezek csak olyan veszélytelen, nyári felhők. Meg se moccannak. De ha sokáig nézi őket az ember, látja, hogy mégse mozdulatlanok, lassan változtatják a formájukat, gomolyognak lassan, hol lehúzódnak egészen, egymásba torlódnak, aztán megint megduzzadnak, emelkedni kezdenek, mégis olyanok, mintha örökké egy helyben állnának, pedig úsznak a végtelenbe.

Hallja azt a vadgalambot? Úgy látszik, ő is itt érzi jól magát, azon a körtefán, ide jár, átbúg ott, a lombok közt egész délutánokat. Gondoltam, kivágatom már azt a körtefát. Pedig terem, az idén is annyi volt rajta, hogy már több rá se fért volna. És mint a méz, olyan. Mindig mondom az unokáknak, gyertek, szedjétek le. Most már nem mondom, mert meguntam. Ha nektek nem kell ingyen se, szüreteljék le a seregélyek. Le is szüretelik. Már tudják, mikor érik, meglepik a fát, maga még olyan lakmározást nem látott, amilyet azok csapnak. Nekem mintha a májamat csipegetnék . . . , de nem hessegetem el őket, szüreteljétek csak, ha az unokáknak ingyen se kell. Kijár ide a faluba egy művész, elvezették ide, aztán többször maga is eljött, hogy mikor veszem ki a fát, mert a törzséből bálványt faragna. No, ha neked megéri bálványnak, nekem megéri, hogy ott álljon a kertben, ezért nem vágtam ki. Azóta, biztos hálából, a lombjai közé csalogatja azt a vadgalambot, hogy nekem turbékolgasson. Pedig tudom, hogy nem nekem turbékolgat, hanem a párjának, de amikor az ember így megöregszik és magára marad, elhíhet magával minden badarságot.

De amit megjósoltak a szomszédasszonyok a születésem órájában, az majdnem be is teljesedett. Nemigen felhőzte az én életemet semmi, csak

a feleségem, de a holtakról vagy jót, vagy semmit. Elég az hozzá, hogy nagyon nem passzoltunk össze. Nem illik ilyet mondani az embernek a saját feleségéről, de még teherbe is ímmel-ámmal esett, ő a férfit, meg is mondta, a háta közepére se kívánja, és nem bánja, menjek, keressek magamnak, de őt hagyjam békében. Más ember, gondolom, ilyen helyzetben úgy intézi a sorsát, hogy elválik, keres magának való párt, én nem váltam el, már megvoltak a gyerekek, hármassikrek, de nem annyira a gyerekek miatt, hanem mert annyira megszántam azt a szerencsétlen teremtet, a feleségemet, aki örömtelenül élte le az életét, csakugyan olyan szerencsétlen volt, szegény, hogy kedve ellenére élt, annyi öröme nem volt ebben a földi életben, mint egy hangyának, a családjának mégis a gondját viselte, nem volt rajta kívül még asszony a faluban, aki úgy rendben tartotta volna a családját meg a háza táját, mint ő. Ha ő nem lett volna, nem tudom, ki hozatott volna ki a Vaskapus-házból, ahol bizony nagyon sokan otthagyták a fogukat.

Annak a háznak már a nevét is rémülettel ejtették ki akkoriban. Nagy, fekete kovácsoltvas kapuja volt, ott áll most is, mert megvan még, a volt megyeháza tájékán, ha nagyritkán bemegyek a városba, kíváncsiságból mindig elsétálok arra, hogy ugyan megvan-e még, hát megvan, hogy rogyna össze. Hogy őszinte legyek, nem is merek előtte elsétálni, csak az utca túlsó oldaláról, az utca sarkáról pislogok át, nem tudom, most ki fészkelt bele, mit művelnek benne, negyvenötben, ahogy akkor mondták, ott gyűjtötték össze a környék gyanús elemeit, én is gyanús elem lettem, mert itt, a faluban azt találtam mondani egy nagy szájhősnek, hogy azért most se fog megállni a történelem, halad minden tovább a maga útján, mert borzasztóan ki tudott hozni a sodromból, ha valaki nagyot akart mondani, de olyan valaki, aki kettőig se tud számolni. Hát az egy ilyen alak volt, nagy valaki, képzelheti, mert a május elsejei fölvonuláson, akkor még mi is fölvonultunk, az egész falu, szóval a május elsejei fölvonuláson azt a föladatot kaptam, hogy végigvonulva a nagyutcán, a legnagyobb gazdák háza előtt rikkantgassa el magát: éljen a Szovjetunió! Még ebbe is belesült, mert nem tudta ki-mondani a Szovjetunió nevét, minduntalan Szovjettunninónak ordibálta, aminek röhögés lett a vége. Ha már eszembe jutott, elmondom, gondolom úgyse hallott még ilyet, és el se hiszi talán, pedig úgy volt: a mi falunkban a nagygazdák németek voltak, negyvenötben már elmentek, a Fő utca nagygazdaházai így üresen álltak, mégis őket, a volt nagygazdákat akarták heccelni a Szovjetunió éltetésével. Elég az hozzá, hogy engemet, a régi szociáldemokratát a május elsejei fölvonulás után bevitték a Vaskapus-házba. A lényege az egésznek az, hogy három hónapig, kerek kilencven napig ott törtek a pincében, és ha nincs a feleségem, a falu csakugyan ott hagy megrohadni. Pedig mindenki tudta, ki vagyok, mi vagyok, és hogy negyvenegy őszén mit mondtam itt a megszedített német gazdáknak, akik már elkészítették a sátoros sze-

kereket, hogy elinduljanak az ukrainai honfoglalásra. „A háború még nincs megnyerve!” Csak ennyit mondtam. És mégis, ha a legtekintélyesebb német gazda nem vesz ki a fekete mundérosok kezéből, már rég alulról szagolom az ibolyát. Meg alighanem akkor is, ha bent felejtenek a Vaskapus-házban. Ha a feleségem nem kilincsel annyit értem. Mert valahol mégis rátalált valakire, aki meghallgatta. A szomszéd faluban akadt három szerb ember, azok mentek vele tanúskodni, mert az ő fülükbe is eljutott, hol álltam én a német időben, és nemcsak akkor, mindig, amióta az eszemet tudom. Na, amikor a Vaskapus-házból kilencven nap után hazaértem, másodszor esküdtem örök hűséget a feleségemnek. Nem lett belőle semmi. Már harmadnap rajtakapott a Ragyás Píriverel.

A német időben, azonkívül, hogy a fekete mundérosok állandóan szemmel tartottak, víg életem volt. Se azelőtt, se azóta nekem annyi menyecske nem akadt a horgomra, mint akkor. Csakugyan tálcán hordták elébem a jobbnál jobbakat. A háború alatt aranyért se lehetett anyagot, bőrt, talpbőrt, fejbőrt kapni, nemhogy csizmát, cipőt se igen rendeltek volna, ha a frontról a csomagban nem érkezett volna néha egy kis lábbelinek való is. Mert olyan fordított világ volt, hogy több csomag érkezett a frontról, mint ami oda indult a faluból. Én amikor női lábról vettem mértéket, az illető nőt mindig leültettem velem szembe. Ez nem az én találmányom volt, de én is sikerrel alkalmaztam. Én ültem a magam megszokott, háromlábú suszterszékén. Ez nem azért olyan rövid lábú, mert mi, csizmadiák így szeretjük, hanem mert a mi mesterségünk így követeli meg. Alacsonyán ülünk, hogy a térdük minél közelebb essen hozzánk. Azon dolgozunk, az a mi munkaasztalunk. Szóval, a suszterszék alacsony, rövid lábú, de az a sámlí, amire a csizmát varrató menyecskét ültettem, még alacsonyabb. Hogy biztos betekintés adódjon a dolgokba.

Abban a szent pillanatban, ahogy benyitott a műhelyembe a menyecske, a fejemben már minden kész volt: leültetem-e a sámlira, vagy állva veszek a lábáról mértéket. A görcsöket nem kedveltem, egyenesen iszonyodtam tőlük, rögtön a feleségem jutott róluk eszembe, pedig amikor még megismerkedtünk, együtt jártunk, egészen a szülésig, jó húsban volt, és formás volt, nagyon szemre való, hegyes, faros, de aztán leadott magáról mindent, nehogy asszonyi formája maradjon, képes volt nem enni, koplalt, nehogy véletlenül is megakadjon rajta férfiszem. De mondtam már: holtakról vagy jót, vagy semmit.

Sokszor fölvettem magamnak a kérdést: koslató kutya váit volna-e belőled Fekete Gyuri, ha a feleséged olyan nyugtalan vérű lett volna, mint mondjuk a Csiba Lajosné Ádám Joli? Mert az egy olyan nőszemély volt, kérem szépen, hogy elég volt rátenni a kiskapuja kilincsére a kezemet, máris ágaskodni kezdett a csilimankó.

Ádám Joli a háború előtt volt a kuncaftom, amikor még válogatni

lehetett a szebbnél szebb, jobbnál jobb szattyánokban. Lánykorától fogva ismertem, és mindig nagyon szerettem volna neki beakasztani, de nekem, szegény csirizese nem nagyon nyílt erre kilátás. De egy szép napon megjelent a műhelyajtóban világoskék selyemruhában, a lábán selyemharisnya, a haja frissen ondolálva, mert mindig úgy járt, frissen ondolált hajjal, és még odahaza is, láthattam elégszer, mindig frissen vasalt, ropogós kötény volt előtte, sose hanyagolta el magát, nagyon rendszerető, tiszta asszony volt, az ura halála után el is csábították a papok szakácsnőnek. Mert nemcsak ő maga, a főztje is nagyon jó volt. Ettem abból is, evett belőle az egész falu, tudta mindenki, hogy nagy tekerő, mégis őt hívták a lakodalmakba, mert főzni-sütni senki se tudott úgy, mint ő. Legszaporábban mégis a farát tudta illegetni-billegetni. Ehhez csuda mód értett.

Szóval, megállt a nyitott műhelyajtóban, és ahogy ott állt, ahogy a ruháját átvilágította a nap, olyan volt, olyan kihívó volt, hogy azt ki se lehet mondani, vagy csak én láttam olyannak, mert látni se kellett, elég volt csak a nevét hallani, hogy Ádám Joli, máris előntötte a vér az agyamat. Letettem, ami a kezemben volt, letettem a szerszámot, emlékszem minden mozdulatomra, mintha tegnap történt volna, elengedtem mindent, ami a kezemben volt, és nyúltam a kissámiért, fáradj ide, Joli, mutattam a kissékre, ülj ide le végre te is velem szudbe, eszem a zúzát, ezt nem mondtam, csak gondoltam, meg se tudtam volna tán szólalni a meglepetéstől. Ádám Jolit pedig mintha meghipnotizálták volna, szó nélkül azt cselekedte, amit kellett, vagyis leült velem szemben a kissékre, selyemharisnyás lábát rátette a tiszta kartonra, ide, mutattam neki, és mind a két kezemmel gyöngéden átfogtam a bokáját, mint egy finom, drága holmit, nehogy baja essen. És engedte, hogy a lábát úgy rakosgassam a kartonon ide-oda, ahogy jónak látom, nem merevítette meg, én meg a helyzetet finoman kihasználva, játszani kezdtem a lábával, huzigáltam jobbra-balra, mint egy sakkfigurát, és amikor megtaláltam a legmegfelelőbb helyet, helyzetet, elengedtem, de úgy, hogy közben lágyan végigsimítottam a lábikráját, így ni, szépen, szólaltam meg végre, az orrom hegye szinte a térdét súrolta már, gyönyörű betekintésem nyílt két szép, fehér combja közé, ez is volt a cél, ezért volt az ő kisszéke alacsonyabb, mint az enyém, sok kuncsaftom ezt föl se fogva hirtelen, mások rögtön észrevették, mire megy a játék, nevettek, a fejüket csóválva, volt, aki úgy összeszorította a térdét, hogy feszítővassal se lehetett volna szétválasztani, mások szépen, engedelmesen viselkedtek, és akkor is csak nevettek, amikor a kezem hirtelen fölcuszamlott a lábszárakon, esetleg mondtak egy határozatlan jajt, egy nonot, de különben hagyták, rég eljutott már a fülkébe, hogy az engedékenyeknek szívből meghálálja Fekete Gyuri, hát meg is háláltam nekik, de amit elvesztettem a réven, legtöbbször behajtottam a vámon. Így történt ez Ádám Jolival is. Attól a naptól fogva éveken

át a szeretőm lett. Olyan volt, isten nyugosztalja, hogy még az ujjamat is megnyaltam utána. Mondom: elég volt rátennem a kezemet a kiskapujuk kilincisére, már állt a számárbógetőm. Elég volt csak rágondolnom. Adám Joli ilyen nő volt. Nem tudom, hogy csinálta: akár-mikor surrantam be hozzá, mindig mintha abban a szent pillanatban lépett volna ki a fürdőkádból. És mindig orgonaillata volt. Még a háború alatt is, amikor pedig szarszappant se lehetett kapni, nemhogy pipereszappant.

Ha már a háborút említettem, én is meggazdagodhattam volna a háború alatt, mint némelyek, csakhogy én nem a háborús üzletekből, hanem a szerelmes természetemből kifolyólag. Ne vegye dicsekvésnek, de versengtek értem a sváb menyecskék. A legtöbbször a férje önként elment Ukrajnába, csinálták, ugye, maguknak a szálláshelyet, mert tebeszéltek a fejüket; nem volt nekik elég jó ez a bánáti föld, még jobb és még nagyobb darabot akartak, hát erre basztak rá... Én meg közben itthon meg-meghagyintottam az asszonyaikat. Olyan hálások voltak nekem ezért a semmiségért a sváb menyecskék, hogy a családom a háború alatt ínséget nem szenvedett, tejet, vaját, liszet hordtak a házukhoz, odahordták volna talán mindenüket, ha én nem mondom, hogy elég. A feleségemmel elhitettem, hogy így fizetnek, természetben. Nem is lódítottam túl nagyot.

Egyszer, igaz csak egyetlenegyszer még a Büszke Lidit is sikerült az eperfához szorítanom, aki valóban olyan büszke volt, hogy lépni is alig tudott a büszkeségtől, nemhiába volt az első gazda felesége, mégpedig azé a gazdáé, aki engem kimentett a fekete mundaérosok karmai-ból. Ezt a lépésemet nem lett volna szabad megtennem. De ezt most motyogom, most is csak azoknak a messze úszó felhőknek, a nagy semmi süket fülébe.

Hát, ez a menyecske aztán tényleg nem volt szívbjajos. Olyan türelmetlen volt, hogy már a nadrágomon keresztül megmarkolta a micso-dámat. Azt mondta, mert nem tudott rendesen magyarul: te, Tyuri, ilyen kicsi ember, ez meg akkora, hogy alig fér kezembe. — Sose hal-lottad még, angyalom, hogy kis ember nagy bottal jár?! — duruzsoltam a fülébe. Erre úgy elkezdett nevetni, ott, az eperfa törzsének szorítva, hogy be kellett fognom a száját. Még csak az hiányzott volna, hogy valaki meghallja; a Csirizes Gyuri — nem szerettem, ha így szóltottak — a Hanzi feleségét ölelgeti, a pártfogójáét. Vagy nem a Hanzi felesége volt ez? Tudja, nekem annyi volt, hogy már akkor is összekevertem őket. Pedig mégis az volt, és nem tudom, mi lett volna a nagy szerelemnek a túlsó vége, ha Hanzi váratlanul haza nem jön a front-ról. Így nem folytathattuk. Nem hogy nem folytathattuk, a menyecske észre se akart venni többé. Le se köpött. Nem baj, gondoltam magam-ban, azért te is megkaptad a magad adagját. Aztán azért bántott, hogy idáig sülyedtem. Különösen, amikor szedték össze a faluban az itt ma-

radt svábokat. Hanzi is itt maradt, nem esett folt rajta, mindig tisztességes ember volt, sőt az olyanokat, mint én, a „kommunistákat”, pártfogásba is vette. Odaálltam a parancsnok elé, hogy őket hagyják, de a parancsnok egyszerűen félrelökött az útból. Nem is felejtették ezt el, mert a Vaskapus-házban a fejemre olvasták, hogy a svábok védelmére keltem, bár ott nem ez volt a fő vétkem, hanem hogy visszavárom a királyt. Ezzel annyira kihozták a sodromból, hogy a nyomozónak az arcába vágtam: a mi fajtánk a maga volt királyaitól egy barázda földet se kapott, semmit, sőt! Bajosan hiszem, hogy most bárki is könyvet hullatna értük. — Ja, vagy úgy! — mondta erre a nyomozó. — Ja vagy úgy! — ismételte meg. Többet nem is szólalt meg az éjjel, mert mindig éjszaka jött rá a kihallgathatnék. Különben is különös pasas volt; fölhozott a pincéből, mondjuk, este tizenegykor, ott álltatott az íróasztal előtt két óra hosszát is, anélkül, hogy rám nézett vagy megszólalt volna. Ült, és olvasta az iratokat. Amikor ezt először csinálta velem, azt hittem, végem van. Később megszoktam. De nem azért volt különös. Az ilyenek, gondolom, mindenütt a világon tanulják a mesterségüket, a fogásokat. Az volt benne a különös, mert amikor már ő maga is belefáradt a gyomrozásba, legyintett, és azt mondta: többet ért volna, ha ehelyett sakkoztunk volna. Remélem, tudsz sakkozni. Mert mást az apád fasztát se tudsz! Nem volt előttem világos, mire értette ezt, de látszott rajta, hogy nagyon eleve van az egészből. Előfordult, hogy fölhozott, leálltatta velem az íróasztal előtt a kötelező két óra hosszát, és anélkül, hogy egy kukkot is szólt volna, visszavitetett az űrrel. De a Karadorde-dinasztiáról való nézetem meghökkentette, valamiért szemmel láthatóan nem tetszett neki, sőt mintha meg is sértődött volna. Nem hozta többé elő a királyait. Kienged, mondta másszor, ha jóban leszünk. Mikor kifejtette, hogyan lehetnénk jóban, azt válaszoltam, hogy olyasmire én teljesen alkalmatlan vagyok. Azért te csak gondolkozzál rajta, mondta, és visszavitetett a pincébe. Nem is vezettetett föl aztán jó ideig. Mert amikor újra fölvezettetett, röviden és nagyon barátságatlanul közölte velem, hogy szabad vagyok, mehetek haza. Még csak nem is célzott rá, hogy ezért tartozok neki valamivel.

Szabadulásom harmadik napján történt, hogy a feleségem rajtakapott a kert végében, a kukoricás szélében Ragyás Pirivel, akit azelőtt és azután is mindig messziről elkerültem, akire normális körülmények között soha nem lett volna gusztusom. Kilencven napig a Vaskapus-házban nem volt semmi, de most már a harmadik napja szabad vagyok, és még mindig semmi. Ágaskodni kezdett bennem a kisördög. A kertünk végében folyt a Bega csatorna, ott kaszálgatom a füvet, egyszer egy nagy csobbanást hallok, odanézek, egy nő fürdik a csatornában, szűzanya meztelen. Rögtön megismertem: a Ragyás Piri. Odamegyek, nézem, ahogy csapkodja a vizet. Te mit csinálsz itt? Fürdök! Hogy kerülsz ide? Szépen! — úszik a part közelébe, szinte a lábam elé. — Gye-

re bele te is! Körülnéztem, látok-e valakit, de senki a közelben. Gyere ki, mondom, gyere, bemegyünk ide, a kukoricásba. Kétszer se kellett neki mondani, mászik föl a füves csatornaparton, nagy, fehér fenékén csillog a víz. Nem is olyan rossz, gondoltam magamban, és újra körülnéztem, hajlong-e valaki a közeli kertekben, nem szerettem volna, ha valaki is meglát épp a Ragyás Pirivel. Mire Piri kimászott, harmadszor is körülnéztem, álmos, nyári délután volt, épp mint ez a mai, kora délután, amikor még senki se mutatkozik a kertekben, tudom, háromszor is körülnéztem, de egyszer se hátra, az udvarunk felé, mintha onnan nem is érhetne veszély. Ragyás Piri ott állt előttem csurom vizesen és szűzanya meztelen, nem is vagy te olyan ragyás, a szentedet, csak a pofádat kell letakarni, gondoltam magamban, vagy még azt se, majd hátulról, gyere, az istenedet, gyere ide a kukoricásba, mert még meglát bennünket valaki, mars be, még meg is taszítottam, gyere, mert elkésünk, és ott, rögtön, hátulról, adj neki. Már a kocogóhoz érünk, amikor megszólal valaki a hátam mögött, mocskok, hallom, de érkezetem sincs fölfogni, mi történt, csak aztán, amikor vége lett, amikor kész lett, akkor jut el az agyamig, hogy ez a feleségem hangja volt, kijöhetett valamiért, kaporért, de én, állat, nem vettem észre, hiába forgattam a fejemet, „mocskok” eunyit mondott csak, de nem nekem mondta, nem nekem szánta, önmagának állapította meg, félig-meddig önmagában is, mert félhangosan mondta, amit mondott, mert mire begombolkoztam, már el is tűnt, mint egy villámgyors árnyék, surrant ki a kertből, én meg leráztam magamról Ragyás Pirit, mert nem volt neki elég, folytatni akarta az enyelgést, mászott rám, vigyorgott rám ragyás, csakugyan visszataszító pofájával, eredj a búsba, mert úgy rúglak picán, hogy szétszállsz, nem is tudom, hogy kotródott el, szegény, csak azt tudom, hogy én a kertek alatt a csatornaparton kisurrantam a határba, elbújtam a kukoricásba, ahonnan csak sötét este merészkedtem elő. Milyen jó sorom volt még három nappal ezelőtt a Vaskapus-házban! Milyen jó sorom volt ott ehhez képest. Elég az hozzá, hogy a feleségem még csek után se költözött el, ott maradt, éltünk, ahogy éltünk, komisz hallgatásban, évek teltek, múltak, megöregedtem, hogy egy szót is szoltunk volna egymáshoz, illetve ő énhozzám, mert én szoltam hozzá, elfordult, hogy egész téli estéket ábeszéltem neki, mondtam, mert mondanom kellett valakinek, hogy ő mit csinált, hallgatta-e vagy elaludt közben, nem tudom. Olyasmi is megfordult már a fejemben, hogy talán meg se látott, észre se vett bennünket a kert lábában, tán ki se jött a kertbe, csak elképzelttem, csak úgy láttam, mert amikor földídzem az egészet, olyan az, mint egy fekete villámcsapás, mint egy különös, fekete villám cikkanása, mert pillanat volt az egész, talán csak rémkép, egy ijedt szívdobbanás, meg a hangja is, az a visszafojtott hang, az is csak egy ijedt szívdobbanás volt, mert lehetetlen, hogy valaki élő, eleven ember olyan gyorsan, egy szempillantás alatt megjelenjen és eltűnjön, nem tud-

tam magam se melyiknek higgyek, annak-e, hogy valóban megtörtént, vagy csak látomás volt. Ahogy múltak az évek, egyre inkább az lett a meggyőződésem, hogy nem látott semmit, nem volt szemtanúja a szégyenemnek, de amikor meghalt, közölték velem a gyerekek, hogy az anyjuknak az volt az utolsó kívánsága, én ne legyek jelen a gyászszertartáson, ne kísérjem ki utolsó útjára.

Így aztán nem kísértem ki szegénykémet. Elbújtam odahaza. Két napig, míg el nem temették, elő se jöttem. Az emberek elhúzódtak mellőlem, elkerültek, mert csak híre ment a faluban, hogy Fekete Gyuri azért nem jelent meg a felesége temetésén, mert ez volt a megboldogult utolsó kívánsága. Aztán ezt is elfelejtették, vagy úgy tettek, mintha elfelejtették volna. Néha hallom, ahogy elmennek mellettem az utcán: ez volt az a híres Fekete Gyuri? Ez volt, motyogom magamban, ez volt, bizony . . .

Az a vadgalamb még mindig ott turbékol a körtefán. Néha egész délutánokat átturbékol. Azt hiszi, szegénykém, hogy majd meghallja a párja, és majd odarepül hozzá boldogan. Pedig a párját rég lepuffantották a vadászok. De a zombolyai templomtorony most biztosan idelátszik. Magának még jók a szemei, ott lesz valahol, abban az irányban, messze, sokszor belefájdul a szemem, mégis megkeresem, és mindig megörülök, ha megtalálom ott, a nyári ég alján, halványan, kéken. Nekem ez a messzi templomtorony valahogy a fiatalságomat, a régi, szép időket juttatja eszembe, mert akkor voltam én igazán boldog, ott, Zombolyán, amikor fölszabadultam, amikor „segédúr” lettem, és az első fizetésemből megvettem az első öltönyömet, olyan csokornyakkendővel, amilyen az Aranyhordó főpincérének volt, és amikor kipettyentem, elindultunk a cselédkorzóra hódítani. Mindössze egy ezüst kétkoronás lapult a zsebemben, ennyi maradt a nagy kiköltekezés után az első fizetésemből, de elhatároztam magamban: ha ott találok azt a bogárszemű lányt, akit már eddig is saccolgattam messziről, megkörnyékezem, és ha hajlandóságot mutat, meghívom a Zöldkertbe, rendelék magamnak egy korsó sört, neki meg egy édesvizet, egy kabezót, egy krachedlit vagy épp, amit megkíván. Úgy is lett, ahogy kiterveltem. Ez a bogárszemű lány lett a feleségem.